

שאלות

דף ב'

1. מה ההבדל המוזכר במשנתנו בין גינה לבקעה.
2. 'לפיכך המקום והאבנים של שניהם', מה החידוש (רש"י, תוס').
3. מהן ב' האפשרויות לפרש את המילה 'מחיצה'.
4. מהו השיעור בו נאסרת בכלאים תבואה שנתערב בה כרם.
5. מהו 'מסיפס' (רש"י, תוס').
6. הבונה כותל כנגד חלונות חבירו כמה צריך להרחיק את הכותל עצמו, ומדוע.

דף ג'

1. ללשון ש'מחיצה' פירושה חלוקה, מדוע כתבה המשנה שרצו 'לעשות מחיצה'.
2. מדוע קנין על התחייבות לבניית כותל אינו קנין דברים (תוס').
3. למה נפקא מינה הוכחת אב"י ממשנתנו כמה הוא עובי מילוי הטיט (רש"י).
4. במה היה גדול בית שני מבית ראשון.
5. היאך יעץ בבא בן בוטא להורדוס לסתור את בית המקדש, הלא אסור לסתור בית כנסת.
6. מדוע טמן הורדוס את התינוקות בדבש.

דף ד'

1. מדוע כפרתו של הורדוס היתה לבנות את בית המקדש.
2. מיהו 'התך', ומדוע נקרא כך.
3. מה באה המשנה לרבות במילה 'הכל' כמנהג המדינה.
4. למאן דאמר שעושה את החזית מבחוץ, מדוע אין לחשוש שחבירו יסירנה.
5. מדוע אין מחייבים את הניקף להשתתף בהוצאות ג' הגדרות הראשונות (רש"י).
6. במה נחלקו התירוצים בגמרא אם ר' יוסי מיקל או מחמיר מת"ק (תוס').

דף ה'

1. כיצד גרם רבינא לרונאי שיגלה דעתו שנוח לו בשמירת הדקלים.
2. כותל שנפל מהו השיעור שיכול לכוף את שכנו להשתתף בבנייתו.
3. מתי נאמן השכן לומר שבנה לבדו וחבירו לא השתתף, ומדוע.
4. מתי אין אומרים חזקה שאין אדם פורע בתוך זמנו (תוס').
5. לריש לקיש, מדוע כאן נאמן לומר ששילם אף קודם שסיים חבירו את בניית הכותל.
6. מתי אין גובים מיתומים אף כאשר מת הלוה בתוך הזמן (תוס').

דף ו'

1. מהם צדדי הספק אם נאמן לומר לאחר זמן הפירעון פרעתיך בתוך זמני.
2. המודה לחבירו שחייב לו מנה ולאחר מכן אמר שלא לוח, האם יכול לטעון כעת שפרע.
3. מה הפירוש 'מודה רב הונא בקרנא ולופתא' (רש"י, תוס').
4. הסומך סוכתו לכותל חבירו, לאחר כמה זמן יש לו חזקה שקנה או קיבל זכות זו.
5. ב' גגין מב' צידי רשות הרבים והקדים אחד מהם לבנות חצי מעקה, מדוע היה טוען בעל הגג השני שישלם הראשון את כל המעקה וישלם לו (רש"י, תוס').
6. מדוע מחייב רב נחמן מחיצת י' טפחים בין גג לגג.

דף ז'

1. ב' אחים שירשו בית ושקעו כתליו באדמה, מהו השיעור שבו כופים את העליון לבנות את הבית מחדש.
2. מה הדין המוכר שדה בית כור לחבירו, ונמצא חצי כור (גמרא, תוס').
3. איזו סברא אין סוברים בנהרדעא.
4. מדוע הפסיק אליהו להתגלות לחסיד כאשר עשה בית שער (רש"י).

5. לרשב"ג מתי כופים את בן העיר בבניית חומה ודלתים ובריח.
6. איזה מקור הביא ריש לקיש לכך שמעשיהם של תלמידי חכמים שומרים עליהם.

דף ח'

1. מה הפירוש 'והלך' זו ארנונא (רש"י, תוס').
2. במה חכמים חייבים להשתתף כשיש צורך בכריית בור מים, ובמה אין חייבים להשתתף.
3. מה התכוון יונתן בן עמרם באומר לרבי פרנסי ככלב וכעורב (רש"י).
4. שיירה של חמרים וגמלים ששהתה בעיר הנידחת ועבדה ע"ז, מה דינם.
5. כמה אנשים צריך כדי לגבות צדקה, ומדוע.
6. מה יעשה גבאי המוצא מעות בשוק.

דף ט'

1. מתי אין הסכם בני העיר תופס לענין שיוכלו לקנוס את העובר עליו.
2. מה ההבדל בין עני המבקש מזון לעני המבקש כסות.
3. מדוע נותנים לעני העובר ממקום למקום מזון ב' סעודות (תוס').
4. איזו מצוה שקולה כנגד כל המצוות, ומנין.
5. איזו נתינה הגם שאינה צדקה, בכל זאת נחשבת לצדקה.
6. מה הפירוש 'גדול העושה צדקה בסתר יותר ממשה רבנו' (תוס').

דף י'

1. מדוע המילה 'כבוד' מלמדת על בעלי אגדה (רש"י).
2. מדוע רבן יוחנן בן זכאי לא סיפר לבני אחותו אודות החלום שחלם עליהם.
3. איזו עבירה נחשב שעושה המעלים עיניו מן הצדקה.
4. היכן אנו מוצאים במצות צדקה ששונה מידת הקב"ה ממידת בשר ודם.
5. איזה הרוגי מלכות ראה יוסף בן ר' יהושע שאין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתם.
6. מה היתה צדקתו של נבוזארדן (תוס').

דף י"א

1. מדוע במעשה שהובא לעיל פדה רב יוסף שבויים בצדקה שקיבל מאיפרא הורמיז ולא נתנו לעניי עכ"ם (רש"י).
2. למה זכה בנימין הצדיק בזכות שפרנס את העניה משלו.
3. מהו שיעור של חצר שכופים על חלוקתה.
4. ב' אחים שאחד ירש בית עם ב' פתחים והשני בית עם פתח אחד, כיצד חולקים את החצר.
5. מה הפירוש 'אכסניא' (רש"י, תוס').
6. ה' חצרות זו ליד זו הפתוחות למבוי הפתוח בצדו האחד לרשות הרבים, האם בני החצרות החיצוניות יכולים לעבור מול החצרות הפנימיות.

דף י"ב

1. מבואות המפולשות בין ב' ערים ורוצים בני עיר אחת לסותמם - האם רשאים, ומדוע.
2. מדוע ת"ק נקט ששיעור שדה שיש בה כדי חלוקה הוא ט' קבין, ור' יהודה אמר שהשיעור הוא ט' חצאי קבין (גמרא, תוס').
3. איזו מעלה גדולה יותר חכמה או נביאות, ומנין.
4. היכן מצינו נבואה אצל תינוקות.
5. מדוע פשוט שבכור מקבל את ב' חלקיו צמודים זה לזה (רש"י, תוס').
6. ב' אחים שירשו ב' קרקעות שיש לשתיהן יאור אחד להשקות, מהי טענת אב"י לומר שאין כופים לתת לאח האחד את חלקו צמוד לקרקע שלו.

דף י"ג

1. למאן דאמר שאין כופים על עשיית גוד או איגוד, בכור ופשוט שירשו עבד כיצד יחלקו בו.
2. מדוע כופים את הרב לשחרר את מי שחציו עבד וחציו בן חורין.

2. באילו אופנים אף כשאין הרחקה משדה חבירו כשיעור יניקה מביאים ביכורים אף לעולא.
3. מדוע כותבים פרוזבול על קרקע כלשהי (תוס').
4. על אלו ב' דברים אמר רבין בשם ר' יוחנן שהתנה עליהם יהושע שיביאו מהם ביכורים.
5. לאבא שאול כשענפי אילנו נוטים לשדה חבירו, כמה קוצץ בשדה רגיל, ובבית השלחין.
6. איזה שיעור גדול יותר, גמל ורוכבו, או גמל טעון, ולשיטה המקילה, כיצד יוכל לעבור שם השיעור הגדול יותר.

4. מדוע סירב רבא בר רב חנן לקצוץ דקליו.
5. כתוב במשנה שקוצץ 'העצים שלו', למי הכוונה (גמרא, רש"י).
6. אם סברת המשנה במעילה היא משום שאין מעילה בגידולין, מדוע השמיעה זאת דוקא בהדיוט שנכנס להקדש ולהיפך, ולא בהקדש שנכנס להקדש (תוס').

דף כ"ז

1. לעולא מהו שיעור יניקת אילן, לענין שלא יביאו ממנו ביכורים כשסמוך לשדה חבירו.

תשובות

דף ב'

- במקום חזקה.
2. לא, משום שכל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי.
3. לרש"י שאם הכותל הראשון מחובר לזוית ביתו של השני, ולתוס' 'קרנא' שהשני כיפף סוף הכותל לצדו, לסימן שלא ימשיך יותר ו'לופתא' שהשני עשה ראש הכותל למעלה צר כדרך ראשי כתלים, לסימן שלא ימשיך יותר למעלה.
4. סוכה של צל לאחר ל' יום, וסוכה של מצוה לאחר ז' ימים.
5. לרש"י משום שטוען לו שאינו רוצה לעשות לחצאין, כיון שזאת טירחה להביא פועלים בשביל דבר מועט. ולתוס' משום שהיה חוסך בזה את ההעדפה של שניהם כל אחד על החצי.
6. כדי שאם יכנס חבירו לרשותו ידעו שנכנס בכוונה לגנוב.

1. גינה אם אין ידוע מנהג המקום דינה כמקום שנהגו לגדור, ובקעה דינה כמקום שנהגו שלא לגדור.
2. רש"י כתב שהחידוש הוא שאף אם האבנים נפלו כולן בחלקו של אחד, והוסיפו התוס' שאף אם האבנים שהו ברשותו הרבה זמן אינו נאמן שהאבנים שלו במיגו שיכל לטעון שקנאם.
3. א'. כותל. ב'. חלוקה.
4. יותר מאחד ממאתים.
5. לרש"י יתדות נעוצים בקרקע. לתוס' היינו כותל מלא חלונות שלא מונע היזק ראייה, או כותל שאינו גבוה 'טפחים'.
6. ד' אמות כדי שלא יאפיל לחבירו.

דף ג'

- דף ז'
1. אם שקע תקרת התחתון למטה מ' טפחים כופים את העליון משום שנכנס לתוך רשותו של התחתון.
2. אם אנשים קוראים לשדה זו בית כור, המקח חל, וכתבו התוס' שדוקא אם ידע הקונה שיש למוכר שדה כזו.
3. כשכב' אחים חלקו ירושת אביהם יטען אחד שלקח על מנת שיגור באותם תנאים שגר אביהם.
4. משום שהפסיק את קול העניים, ולא נשמע.
5. בעיר הקרובה לגבול.
6. שנאמר 'אספרם מחול ירבון' - אספור את מעשיהם הטובים של הצדיקים והם רבים מחול הים. ואם כן קל וחומר הוא, ומה חול מגן הוא על הים כחומה, מעשיהם של הצדיקים שהם מרובים, לא כל שכן שמגינים עליהם.

1. שלשון הבריות 'בא נעשה חלוקה'.
2. משום שמשעבדים לכך נכסיהם.
3. שאם התחייב אדם לחבירו לבנות לו כותל חייב למלאות לו טפח טיט.
4. נחלקו רב ושמואל או ר' יוחנן ור' אלעזר אחד אמר שהיה גדול בכך שבית ראשון היה גבוה ל' אמה ובית שני מ' אמה, ואחד אמר שהתקיים יותר שנים.
5. א'. שראה בו סדקים. ב'. ששונה הדין אצל מלכות מפני שאינה חוזרת בה מדבריה, ובודאי תבנה לבסוף.
6. יש אומרים כדי לבא עליה ויש אומרים שרצה שישברו שזו אשתו, ויאמרו שהתחתן עם בת מלך.

דף ד'

- דף ח'
1. לרש"י זהו מס התבואות והבהמות, ולתוס' זהו ארוחת דורון לחיל העובר ממקום למקום.
2. חייבים לשתתף בהוצאות, אך לא בכריה עצמה משום שגנאי הוא להם.
3. שהכלב מזונותיו מועטים, ולכן חס עליו הקב"ה ועשה את טבעו ששוהה המאכל בקרבו ג' ימים. העורב אכזרי הוא על בניו וכאשר הם קטנים אין הוא רוצה לכלכלם והקב"ה מזמין להם יתושים מתוך צואתם וניזונים מהם.
4. אם שהו שם פחות מל' יום הם חייבים סקילה וממונם ניצל, ואם שהו ל' יום דינם כיושבי העיר שהם בסייף וממונם אבד.
5. ב' משום שיש בכך שררה, ואין שררה פחות מב'.
6. יתנם לתוך ארנקי של צדקה, וכשיבא לביתו יתנם בכיסו כדי שלא יחשדוהו.

1. שהוא הרג החכמים וכיבה אורו של עולם ילך ויעסוק באורו של עולם - שהוא בית המקדש, ויש אומרים שהרג את חכמי ישראל שהם עינו של עולם, ילך ויעסוק בעינו של עולם שהוא בית המקדש.
2. דניאל - יש אומרים משום שחתכוהו מגדלותו, ויש אומרים משום שכל דברי המלכות נחתכין על פיו.
3. לרבות מקום שנהגו לבנות מהוצא ודפנא.
4. משום שהסרתו מותירה רושם.
5. משום שסתם בקעה כמקום שנהגו שלא לגדור.
6. שמצד אחד לשונו במשנה 'מגלגלין עליו את הכל' משמע שמחמיר יותר. ומצד שני לשונו 'אם עמד וגדר' משמע שמדובר רק על הניקף.

דף ה'

- דף ט'
1. כאשר יש אדם חשוב בעיר, שאז צריך להתנות את ההסכם בפניו, ואם לא עשו כן אינו תופס.
2. לרב הונא - עני המבקש מזון נותנים לו רק לאחר שבדקו שאינו רמאי, ועני המבקש כסות נותנים לו מיד, ולרב יהודה - להיפך.
3. כדי שלאחר שיאכל את ארוחתו תישאר עמו תמיד ארוחה אחת שכן אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו.
4. מצות צדקה שקולה כנגד כל המצות, שנאמר 'העמדנו עלינו מצות' וגו', בלשון רבים.
5. כאשר עכו"ם נוטלים ממון מיד ישראל בזרוע.

1. על ידי ששלח את אריסו שיקח מרוניא אשכול תמרים בפניו וגער בו רוניא.
2. עד גובה ד' אמות.
3. כאשר בנה כותל יותר מגובה ד' אמות, וחבירו סמך כותל לכותל זה, שבזה אין הדין מפורסם שיכול לכופ את חבירו להשתתף ולכן נאמן לומר שבנה לבדו.
4. כאשר זמן הפירעון הוא ל' יום מחמת שלא קבעו זמן.
5. משום שכל שורה ושורה בבניית הכותל היא זמן לפירעון תשלום.
6. ביתומים קטנים או משום שאינם בני מצוות פירעון, או משום שאין מקבלים עדים שלא בפני בעל דין וקטנים חשוב שלא בפניו.

דף ו'

1. האם נאמן במיגו שהיה אומר פרעתי בזמן או שמיגו אינו מועיל